

48849

Anul I. — No. 9.

20 Septembrie 1908.

DEMOCRATIA

Revistă politică, economică și literară

Apare la 5 și 20 ale fiecărei luni

SUMARUL:

- Mihail Drăgănescu . . . . . Nepăsătorii.
  - Mireio. . . . . E tristă doina noastră... (versuri).
  - P. C. . . . . In clasa minismului.
  - A. S. Vasulescu . . . . . La chef d'auld (Maxime).
  - M. . . . . Asupra vocii universal (urmare).
  - Mihail Drăgănescu . . . . . O nouă înținare a teatrului.
  - A. S. Vasulescu . . . . . Prințesa avelli (urmare).
- * * *
- Politica internă; Politica externă;
 Moravuri politice; Moravuri gazetărești;
 Știri artistice; Felurite;
 Revistele celor; Bibliografii.

REDACTIA:

Craiova, Strada Horia No. 3

ADMINISTRATIA:

La Tipografia Sache Pavlovici, Craiova

ABONAMENTUL LEI 5 PE AN

Un număr 10 bani

Director proprietar, *N. I. Popilian*, avocat.

Secretar de redacție, *Mihail Drăgănescu*, fost magistrat, avocat.

Comitetul de Redacție:

D-nii profesori: *Dem. Constantinescu*, prim redactor; *Alex. Bărbulescu*, d-nii
advocați: *I. C. Giulescu*, *Ștefan Severini*, *Ion N. Popescu*, *Sc. Constangioara*, *Alex.*
Carianopol, *G. G. Petrescu*, *I. F. Popescu*, *N. Constantinescu*, *I. Mitrică*, *Av. Vas-*
culescu, *Const. Turceanu*, *Adrian Zeuleanu*.

„SĂNĂTATEA“

Societate cooperativă pentru fabricarea pâinei

CAPITAL 200.000 LEI

impărțit în

8000 acțiuni a câte 25 lei fiecare, plătibile în 5 rate lunare.

CRAIOVA

Sediul societății: *Strada Justiției No. 36 (Piața Nouă)*.

Se primesc subscrieri, pentru acoperirea integrală a capitalului, în toate zilele
dela orele 8 — 12 a. m. și 3 — 7 p. m.

Prospecte și statute să trimit franco la cerere.

Medalie de Argint și Aur
Expoziția din București 1906

Telefon No. 62.

Grand Prix. Med. de Aur
Expoziția din Londra 1907

Grand Prix. Medalie de Aur, Paris, 1908.

Intâia Fabrică de Ciocolată

DIN OLTENIA

AL. S. POPPESCU

SOCIETATE ÎN COMANDITA

CRAIOVA

Strada Buzești, lângă Banca Muncei

Rog cereți pretutindeni

Ciocolata Poppescu

De vânzare

Moșia POTCOAVA (Olt), având 364 pogoane toate arabile, gară 5 minute dis-
tanță și Conac. — **Avantagii de plată.**

A se adresa la redacția revistei „*Democrația*“ str. Horia, 3 — Craiova.

CURS PENTRU LECȚIUNI DE DANS

Date de profesorul diplomatic

— **LEO de CICHOTKY** —

În Salonul Imperial, Craiova — Predă lecțiuni la domiciliu și în institute.

Nepăsătorii

Ministrul nostru de la Domenii, nu a putut nici până azi căpăta satisfacție din partea Ungurilor, nici cât un simplu particular măcar, în urma insultei ce a primit de la comisarul din Brașov.

Înaltii săi colegi ministeriabili, ca niște oameni foarte calmi din fire, nu s'au turburat cătuși de puțin până în prezent, de a interveni cu energie în numele guvernului, măcar ca chestie de colegialitate, dacă nu ca chestie de prestigiu național.

Acestea, face să aibă aparența, că actualii conducători ai statului nostru, ar fi pur și simplu niște oameni comuni, fără importanță, suiți la frânele statului printr'o politică de căpătuială, de cât prin merite personale.

Ce-ar fi fost dacă vre-un „Fișpan“ unguresc, ar fi fost insultat la noi? Acesta de sigur ar fi ridicat totul în picioare, făcând poate să prețuiască mai mult de cât un ministru român.

Tot d-nul Ministru de la Domenii a mai primit un afront și din partea Franței—lucru ce s'a mai spus în „Democrația“—care într'o afacere oare-care nu a vrut să'l decoreze, măcar că afacerea eră de rezortul acestui minister și când ceilalți miniștri au primit decorații.

La Berlin, acum câte-va zile, d-l C. Dissescu, fruntașul nostru conservator-democrat, a fost sărbătorit de nașioni la congresul interparlamentar, în parlamentul parlamentelor, aducându-i-se elogii, pentru inteligențele și iscusitele d-sale propuneri și inițiative. Și în ciuda junimiștilor, în partidul conservator-democrat, mai sunt o sumă de persoane, cari pot rivaliza cu d-l Dissescu.

Iată dar un model de viitor ministru în pisma Carpiștilor, cari fac pe ironicii că partidul conservator-democrat n'are persoane ministeriabile; iată și miniștrii partidului național-liberal, care totuși se zice, că guvernează această țară.

Aceștia sunt conducătorii de sus, naționali-liberali, ai amărâtei noastre țări.

Privind mai jos, ne vom explica cum în această nenorocită țară, toți incapabili, toți vizitii, toți sufragii și oamenii fără scrupul, cu un josnic nivel moral, parvin a ocupa locuri importante în conducerea statului nostru. Cum spre pildă un servitor oare-care la vre-un mare om al zilei, îl vedem deodată cocoțat bunăoară comisar, ori vre-un inspector, vre un director la o autoritate oare-care, care te pune la ordine pe tine om de valoare, când ar avea el nevoie de a fi pus la ordine și a-l trimete să-și cioplească intelectul, moravurile și maniera lui de om.

Când cei de sus nu pot fi distinși—nu ne mai mirăm de cei de jos—să nu ne pară curios de rezultatele dezastruoase, ce au dat toate legile actualului guvern, fiind emanate de la o categorie de astfel de persoane, cari inspiră un obraz fără de importanță și cari par, că habar n'au de rolul și menirea lor în stat.

În afară de d-l Sturza în actualul guvern, nu vedem nici o persoană importantă ca om de stat, luându-ne după legiferările fie-cărui. De la 1907 acum un an, adică de la domnia actualului guvern și până azi când suntem tot sub regimul său, am avut de înregistrat tot soiul de agitații, la cari au fost provocate toate breslele și clasele, prin nepri-

ceperea și nepăsarea actualilor guvernanți, cari sub nici un chip nu voesc a scăpa puterea din mână.

Bine înțeles, puterea a fost și este scopul lor, nu progresul acestei țări. Ce le pasă guvernanților noștri că țara noastră stă azi pe un vulcan, care din zi, în zi, poate să izbucnească. Tuturor Românilor li-i răscolită cenușa din vatră, nu e locuitor care să nu murmure să nu recunoască, că trăim o vreme anormală, fără de echilibru social, ce poate lua proporții și mai mari.

De la Martie 1907, ce i-a păsat guvernului actual, că proprietarii se agit, că țărani fac mereu greve și sunt într'o continuă agitație, din cauza nepotrivitelor legi agrare, ce nu mulțumesc nici pe țărani, nici pe proprietari.

Ce le pasă guvernanților noștri, de agitațiile cărciumarilor și ce se fac cu cei lăsați muritori de foame, fără meserie; ce le pasă de agitațiile podgorenilor sub acest regim.

Auzim acum că sunt agitații și între preoți, ca la Târgu-Jiu, cari persecutați din cauze politice de actualul regim, amenință cu greva, că de la 1 Aprilie nu li s'au mai dat lefurile, ca în Turcia înaintea de Constituție.

Ce le pasă că sindicaliștii se agită; că inginerii hotarnici se agită; că avocații au făcut greve și agitații; că militarii trecuseră pragul reglementelor, murmurând contra actualului regim, când cu cazul maiorului Sturza, din care mai că primul ministru eră să se retragă din viața politică, însăși el nemulțumit, ca culme, de intrigile colegilor săi.

Fără a mai intra în lungi detalii, de

oarece sunt lucruri deja cunoscute, putem spune atât că, nici o măsură mulțumitoare de îndreptare nu a fost luată și că toate aceste serioase interese de stat n'au preocupat și nu preocupă guvernul nostru de loc, cum nu la preocupat nici insulta primită de către Ministru Domeniilor, de la Unguri.

Ce preocupă însă pe miniștrii noștri?

Li preocupă chestiunile lor personale, politica lor de culise, de răsturnare, de căpătuială. D-l Ionel Brătianu bună-oară, să răstoarne pe d-l Sturza veneratul său șef, spre a-i lua șefia, neajungându-i unde l-a ridicat dintr'un inginer ordinar de cl. III—cum ar zice ziarele—vrând o putere mai mare pe ruinile binefăcătorului său, nu în mod natural venită de la sine, prin merite personale.

Iată un caracter, care a știut însă tot așa de bine să întoarcă maniera, când a văzut că șefia îi scapă, fiind destinată altuia mai bătrân, d-lui Costinescu, neștiind de astă-dată cum să se mai poarte pe lângă primul sau ministru.

Și pe când dar țara geme, în fel de fel de agitații, miniștrii noștri în loc să dea dovezi de perspicacitate, de patriotism, de abilitate, ei se ocupă de căpătuiala lor, nu de progresul țării.

O astfel de stare de lucruri, nu trebuie să așteptăm a se schimba de la sine. Un bun patriotism cere s'o răsturnăm noi, spre a se așeza în fruntea țării oameni ponderabili, cu amor propriu, cu alte idealuri, cu alt prestigiu și cu mai mult obraz, nu din acei ce îi poate pune la ordine un comisăraș oarecare.

Mihail Drăgănescu
Advocat.

E tristă doina noastră...

*E tristă doina noastră dragă,
Și ne grăit e de duioasă;
Ca ea nu-i cântec să'nțelegă
Nevoile ce ne apasă.*

*Noi suntem toți băluți de soarta,
Copii pierduți și fără mamă;
Nădejdea pentru noi e moarta,
Iar visul nostru se sfăramă.*

*Noi plângem către Dătătorul
Vieței noastre crude, rele,
Cu lacrimi noi stropim ogorul
Cel aurit de spice grele.*

*Noi n'avem nici pământ, nici casă,
Nici blânda rază a luminii,
Că'n țara noastră așu frumoasă
Pe toate ni le-au luat streinii.*

*Ai lor sunt codrii țarei noastre
Scâlțați de umbră și răcoare,
A lor sunt apele albastre,
Al lor e câmpul plin de floare.*

*Iar noi pribegi în astă țară
Ca niște robi supuși durerii
Purtăm întreaga lor povara
În viața plină de mizerii.*

*Noi am văzut cum toți feciorii
Plângând s'au ofilit cu zile,
Cum vestejitu-s'au bujorii
Pe-obrajii blândelor copile.*

*De mult am plâns ascunși în umbră
Și nici o rază de lumină
N'a mângăiat în noaptea sumbră
A noastră frunte'n veci senină.*

*În viața de nevoi și chinuri
Pe vremi de ger, pe vremi de moină,
Flămânzi și goi, fără căminuri
Noi am cântat a noastră doină.*

*E tristă doina noastră... Nu e
Alt cântec să-și dureze cale,
Ca ea nu-i altul să ne spue
Atâta dor și-atâta jale.*

*Când doina sboară prin ceteruri,
E ca o sfântă rugăciune
Ce-o mălțăm noi către ceruri
Nădăduind spre vremi mai bune.*

Mircio.

In chestia feminismului

„La Revue Hebdomadaire“, care apare la Paris, are în No. 13 din 28 Martie 1908 un prea interesant articol, luat dupe revista engleză „Nineteenth Century“, intitulat: Plaidoyer d'une femme contre le suffrage des femmes.

Subiectul fiind de actualitate l'am tradus pentru cititorii revistei noastre.

De câți-va ani feministele se agită în Anglittera mai mult ca în alte părți, pentru a dobândi dreptul de vot. Aceste sufragete, cum li se zice în Anglittera, au organizat numeroase și sgomotoase manifestații, când pe strade, când în sălile de vot, când în incinta Primăriilor; au petiționat, au scris, au perorat, au strigat, în scurt s'au sbătut în toate chipurile. O femeie d-na Edith Massie, le ia riguros la socoteală în ultimul număr al revistei „Nineteenth Century“, enumerând câte-va motive pentru cari, în nu-

mele intereselor țării sale și chiar al intereselor particulare ale sexului său, crede că trebuie să combată pretențiunile feministe.

Nu este adevărat că oamenii și femeile formează două armate opuse cari se răboesc veșnic, din contră: „fiecare sex fiind complimentul celui alt, interesele lor sunt unele și aceleași“.

Omul muncește pentru femeie, o protejează contra pericolelor, are datoria de a sacrifica la nevoie viața lui pentru ea. Departe de a îi aprecia, din contră, femeia are o mulțime de privilegii și ceea ce Samuel Johnson numea „une super-eminente influence“.

Dându-i-se egalitate de drepturi, i se va da tot odată egalitate absolută de datorii și de situație; și ea va pierde foarte sigur.

Se poate oare zice că interesele femei-

lor au fost neglijate de legiuitori? Nimic mai fals. De altminteri interesele bărbatului și ale femeii sunt așa de strâns legate că tot ce să face în favoarea oamenilor din cutare clasă socială sau din cutare regim, profită neapărat și femeilor din această regiune sau din această clasă.

Soarta femeilor din clasa muncitoare, de pildă, n'a încetat de a să îmbunătăți în cursul celui de a doua jumătate a secolului XIX, pe măsură ce se îmbunătățise soarta lucrătorilor. S'au votat chiar prin toate țările, legi speciale în favoarea lor. În diferite rânduri s'au luat măsuri pentru stabilirea condiției lor civile și pentru buna pază a averilor lor.

Femiștii prezintă observația că în medie, salariile femeilor sunt mult inferioare salariilor bărbaților. Dar ce are a face lucrul acesta cu politica? Rațiunea acestui fenomen economic este evidentă: mai, întâi aproape toate femeile au alte mijloace de existență, precum și alte ocupații decât munca salariată, măritate, mame de familie, ele socotesc cu drept cuvânt că bărbatul are rolul de a câștiga pâinea zilnică a familiei, și consideră ca un *supliment* de venit, aproape ca un accesoriu micile lor câștiguri. Apoi în cea mai mare parte din timp, ele lucrează acasă la ele, munca nu le grupează, ele nu pot să se înțeleagă spre a duce la bun sfârșit revendicările lor. Pentru aceste deosebite motive, ele sunt mult mai ușor de exploatat decât bărbații.

Apoi ele sunt și mai puțin robuste și în genere lucrările lor sunt mai ușoare.

Se naște întrebarea, în ce chip dreptul de vot ar putea schimba această stare de lucruri?

Nu niște articole de legi pot urca sau scoborâ salariile, ci fenomenele sociale și economice, asupra cărora un parlament nu are nici o înrăurire.

D. Goldwin Smith a zis că „femeile luând un buletin de vot, ar renunța prin aceasta chiar, la toată influența pe care

o exercită asupra celui alt sex; afirmând că au interese cari le sunt proprii, ele ar deștepta în bărbați un sentiment de antagonism care azi nu există“.

Femeia este făcută pentru viața de familie, iar ocupațiile din afară revin omului în mod normal. Dacă femeia vrea să ciupă (impiețeze) din acest domeniu, aceasta va face-o în paguba datoriilor și ocupațiilor sale de mamă de familie și de stăpână de casă. Fiecare cu meșteșugul lui. Numai oameni pot fi soldați, numai ei, aproape exclusiv, lucrează la dezvoltarea bogăției agricole, industriale și comerciale a țării lor, e drept prin urmare ca numai ei să se ocupe de marile interese naționale. De altminteri, „forța este în definitiv baza fundamentală a oricărei legi și a întregii ordine sociale“, femeile ne-fiind în stare să asigure ordinea și executarea legilor cărora bărbații le-ar fi ostili, autoritatea lor ar fi ilusorie.

Apoi mai e de luat în băgare de seamă că femeia prin natura sa este mult mai impulsivă, mai impresionabilă și mai emotivă de cât omul; în crizele grave ea și-ar perde tot sângele rece, toată stăpânirea de sine. În fine trebuie să ne mai gândim și la ceea ce autoarea noastră numește „discalificări fiziologice“: nașterea unui copil e de ajuns să facă pe o femeie incapabilă de a se ocupa multă vreme de politică.

Pentru toate aceste cuvinte, D-na Edith Massie e ferm convinsă că accesivitatea femeilor la egalitatea politică n'ar fi un bine nici pentru națiune, nici pentru ele înșile.

*

Tot în chestia feminismului, sub titlul „Feminism argentin“, citesc următoarele în „L'Independance Roumanie“ din 14 August 1908.

Se numără în Buenos-Ayres mai mult de patruzeci de doctorese cari exercită medicina, chirurgia, arta dentară, obstetrica; una din ele presidă acum de curând Academia de medicină.

Sute de studente câștigă în facultăți diplome și medalii.

Femeile cântă în concertele cântece compuse de ele, sculptează monumente pentru piețele publice, administrează toate spitalele și toate operele de binefacere, se adună în consiliu național ca să discute interesele lor și să 'și afirme drepturile.

În afară de politică, toate carierile li sunt deschise, fără ca să se lovească ca la noi în Europa, de rezistența și animositatea oamenilor.

Dar, zice d-na Lombraso Ferrero în „la Revue“, o carieră separă sexurile. Doi soți nu iasă împreună. Dacă s'ar duce la teatru fără a treia persoană ar fi observați. În afară de lumea diplomatică, o femeie nu este admisă la un prânz oficial.

La prânzurile de familie, femeile nu se amestecă în convorbirile bărbaților.

Căsniile cele cari merg în cea mai desăvârșită unire nu arată acea colaborațiune pe care interesul comun o impune, la noi, căznicilor desunite. Femeia nu știe nimic din afacerile soțului.

Această stare de lucruri, zice d-na Lombraso, ține de reaua creștere a femeilor argentine, cari, din timpuri îndepărtate, au disprețuit, prin indolența creată, toate ocupațiile domestice; asociate nefolositoare, în ochii bărbaților lor ele sunt numai niște mobile de lux.

Așa că se produce acest fenomen straniu, toate școlile fondate de femiști sunt „școale casnice“, în care se învață, cusutul, bucătăria și îngrijirea de copii.

Dupe ce au cucerit dreptul de a trăi ca bărbații, Argentinele observă că nu vor influența de cât în ziua când vor trăi ca femei.

P. C.

La Rochefoucauld

Maxime

15. Clementa prinților nu e adesea ori decât o politică spre a câștiga afecțiunea popoarelor.

16. Această clementă, din care se face o virtute, se practică, de multe ori din vanitate câte odată de lene, adesea de teamă, și aproape întotdeauna de câte și trele împreună.

17. Moderațiunea persoanelor fericite provine din liniștea pe care fericirea o dă dispoziției lor.

18. Moderațiunea e o temere de a cădea în invidia și disprețul pe care îl merită acei cari se îmbată de fericirea lor; că e o fală deșeartă a forței spiritului nostru; în stârșit moderațiunea oamenilor în cea mai înaltă înălțare a lor e o dorință de a părea mai mari decât norocul lor.

19. Noi toți avem destulă putere spre

a suportă nenorocirile altuia.

20. Statornicia înțelepților nu e decât arta de a închide sbuciumul vieții în inima lor.

21. Acei cari sunt condamnați la torturi arăt câte odată o statornicie și un dispreț de moarte care nu e în adevăr decât teama de a o privi în față; așa că se poate zice că această statornicie și acest dispreț e pentru spiritul lor, ceia ce e legătura pentru ochii lor.

22. Filosofia învinge cu ușurință relele trecute și cele viitoare, dar e invinsă de relele prezente.

23. Puțini oameni cunosc moartea; nu e suferită de obicei din hotărâre, dar din stupiditate și obișnuință; și cea mai mare parte dintre oameni mor pentru că nu putem să ne împiedecăm a muri.

A. S. Vasulescu.

Asupra votului universal

(Urmare—vezi No. 8)

Nu cred că eră necesar ca să se arăte calitatea militară a autorului acestui articol, fie pentru a se pune alt-cineva la adăpostul oricărei responsabilități, observațiuni sau critice, ori spre a justifică exemplele care se iau în discuțiune. Exemplele pot fi de orice natură când există asemănare în cauze sau efecte și când ele pot ajuta ca să confirme o argumentațiune, din care s'ar trage deducțiuni. Și, precum cele aduse erau trase din legi organice militare, tot așa altele puteau fi luate din cele agrare, clericale și așa mai încolo: doar în colecțiunile Hamangiu avem prea destule, care de sigur nu sunt bine-înțelese măcar, de mulți din cei chemați de a le aplică, intru cât *cam tot ca din senin* ele au apărut. În cazul ce ne preocupă nu e cestiunea nici de politică de partid și nici de a se atinge persoane sau oarecari clase ale societății, ci pur și simplu se are în vedere un scop util, acela de a contribui cu părerea la dezvoltarea și lămurirea discuțiunii într'o cestiune atât de importantă, de care trebuie a se interesa orice bun român, fie tânăr, bătrân, militar sau civil, popă sau dascăl. Va fi unul din cele mai însemnate fapte politice pentru noi, *lărgirea la extrem a masei alegătorilor*, de aceia nu fără interes trebuie să ne preocupăm noi Românii deplin stăpâni în scumpa noastră țară.

Nu-mi am semnat numele pe deplin, de și în afară de obiceiul meu de a scri, cu unicul scop de a lăsa cetitorului facilitatea ca să ia înțelesul lucrării din tot ce va cuprinde ea, iar aprecierile, bune-rele, după cum va găsi mintea sa, să le dea pe sama scopului ce cu toți trebuie să urmărim—scop arătat mai sus. Când va fi vorba de a face personalități, avem alte ocazii *somptuoase și atrăgătoare*, pentru care specialiștii nu lipsesc.

Să intrăm în fondul cestiunii ce ne preocupă.

Să avem mai întâi în vedere pe poporul german, ca cel mai cult popor, înzestrat cu forme de guvernământ bine chibzuite și bazate pe precepte de stat cu principii naționaliste, precepte cari altă dată formau și temelia organizațiunii de stat la *marii noștrii strămoși*.

Poporul german, care de la început era mărginit în părțile cele mai puțin fertile și mai mult expuse intemperțiilor și rigorilor naturii, totuși el n'a pregetat de a munci tot mai mult spre a-și asigura existența, a se cultiva și a progresa treptat. În acest sens orice se referea la bunul traiu, la educațiune și la idealul vieții practice, făcea obiectul celor mai interesante preocupări a conducătorilor încă de pe timpuri. Fosta ceva necesar familiei, societății și binelui comun, care să nu fi făcut oricând, mai întâi obiectul unor discuțiuni și studii amănunțite și bine înțelese asupra oportunității, de către însăși membrii aceleiași societăți? Trecând mai departe unde pe același principiu trebuia să se găsească mijloacele necesare de a ajunge la soluțiunile practice: sferile conducătoare nu lipseau de capacitatea indispensabilă și nici de buna credință, ca să traducă în fapte ceea ce poporul însuși dorea să aibă. Soluțiunile însă urmau unor metode și scrupule inpinse până la extrem. Și oare căror împrejurări se datoră acea impulsie binefăcătoare precum și acel scrupul al unei aplicațiuni uniforme și treptate, dacă nu cunoștințelor de tot felul, conștiinței și perseverenței, cu care se lucră pentru aducerea la îndeplinire a tot ce se urmărea, până ce scopul eră pe deplin atins?

Însă condițiunile de felul acesta precum și modul de a lucră, puteau fi ele cuprinse în totalitatea lor alt-undeva decât în acele școli în care apostolii cre-

dincioși de misiunea lor nu pregetau de a găsi, mai întâi ei, metodele practice, pentru ca discipulii lor, pe lângă înmagazinarea unor teorii apropiate menirii școlii, pe lângă deprinderile de a le aplica, acei discipoli să primească încă din tinereța lor o educațiune serioasă, bazată pe dezvoltarea unor atare calități, care să facă din fiecare, un om apt și folositor sieși ca și societății?

Iată în ce pare că residă principiul fundamental al așezământului că poporul german trecând de la starea primară a timpurilor în care el s'a născut, s'a ridicat treptat, până ce dobândi acel spirit independent și acea fermă convingere, că nimic nu se poate dobândi pentru sine decât prin stăruință, abnegare și prin punctualitate. De aci acel caracter onest, sobru și întreprinzător care azi face admirația altor neamuri, ori cât de ar umbla după tradițiunile strămoșești.

La Germani, conducătorii politici nu erau oameni de ocazie, eșiți, *prin asemănare*, din învârtirea cu cheia a unui mecanism ce treptat aruncă aceleași piese sau figuri inerte; din contra, conducătorii poporului german erau oamenii viitorului, cari numai în urma unor studii aprofundate și după multiple și varii încercări, că abia luau rând între cei chemați—mult mai bătrâni, cu cari să poată stă de vorbă și cărora comunicându-le ideile noi, veneau cu toții de dau soluțiuni în stabilirea de noi principii pe care să-și desfășoare activitatea în interesul social.

Pe astfel de oameni cunoscându-i societatea, mai cunoscându-le competența și conștiința cu care ei din tinereță lucrează în orice ramură a activității lor pentru știință și progres, acea societate—poporul chiar, să supunea cu încrederea la urmărirea unui scop—fie și al unui ideal, sau a unei soluțiuni necesară binelului comun. Mai mult, existența lor în capul afacerilor nu numai că nu era eventuală, dar erau menținuți *mult și bine*, pentru că numai astfel lucrările mari puteau fi aduse *până la liman*. Ba, după moarte, mulți erau dați ca pildă urmașilor, venerându-i prin scrieri, ridicându-li-se monumente neperitoare și serbătorind memoria lor. Numai în astfel de condițiuni fruntașii conducători îi vedem bine meritând de la patria lor.

Negreșit, bunele exemple ale marilor conducători n'au lipsit a se răsfrânge asupra intermediarilor, acelor focare ale locului, adică școlilor tipice precum autorităților de tot felul, coprinzând un personal cu destulă cultură și educațiune, vrednic de a împinge activitatea în orice sens, cu ordine și punctualitate, numai în condițiuni anumite. Prin școli Germanul căpătându-și lumina și educațiunea, iar sub auspiciile și privileghearea autorităților având siguranța averei și drepturilor cetățenești, el putea să fie stăpân liber pe voința sea și să se bucure mai cu încredere de roadele unei munci fără preget.

(Va urma)

M.

Ofițer superior de rezervă.

O nouă îndrumare a teatrului

„Paul și Virginia“

„Le Figaro“ anunță, că la *Théâtre lyrique municipal* și la teatrul *Gaité* din Paris, se joacă piesa *Paul și Virginia*, care a pornit pe un colosal succes. În matineuri ca și serile, sălile sunt încărcate de un numeros public. În fața acestui succes, s'a decis că *Paul și Virginia* să fie jucată în fiecare seară până

la 1 Octombrie, apoi va alterna succesiv cu alte piese.

E de mirare că în Paris, izvorul pieselor cu caracter indecent—ca Hapurile miraculoase; Minunica și altele, ce din nefericire inundase și la noi bunele moravuri—unde atât se infiltraseră în sufletul Parisianului frivol, și erotic, ce dă

năvală la reprezentațiunile imorale, e de mirare am zis, că azi vedem, că tot cu aceeași aviditate, Francezul se duce și la *Paul și Virginia*.

E un semn, fie că un nou curent moral și idealist, ia naștere în Franța, ori că publicul parizian primește a fi spectator tot așa de mult, și la piesele imorale ca și la cele morale. În cazul acesta nu publicul e de vină; ci sau autorul pieselor imorale care abuzează de iubitorii de teatru; ori direcțiunea care a primit în repertoriu piese cu caracter indecent.

Ar fi timpul și la noi să se dea o nouă îndrumare morală pe calea teatrului. Direcțiunile noastre teatrale pot lua exemplul teatrelor din Paris, introducând și la noi piese morale, îndepărtând cu totul pe cele imorale, fiind sigure că un subiect ca *Paul și Virginia* va avea același succes ca în Paris, măcar că și la noi obscenitatea face atâtea ravagii. În special teatrele noastre naționale nu au ca scop câștigul material, ci răspândirea culturii și chiar a bunelor moravuri.

Nu avem încă la îndemână piesa *Paul et Virginie* ce a atras atât de mult „un public ravi qui a fait fête aux interprètes“ cum scrie *le Figaro*, putem însă expune o mică dizertație după romanul lui *Bernardin de St. Pierre*, care de sigur că nu diferă mult de piesa atât de mult gustată azi la Paris.

* * *

Un moș povestește istoria aceasta „*Paul și Virginia*“, un moș plin de experiență, după o viață lungă. E o istorie simplă, frumoasă și de simț. Viața a doi copii creșcuți în mijlocul naturii. Nimic mai mult. Nu e vorbă nici de conți nici de regi, ei de doi copii, mari prin calitate. Pentru aceasta interesează. Și dacă nu sunt marchizi, ce ne pasă, dupe cum se exprimă și moșul: „oamenii vor să cunoască numai istoria celor mari și a regilor, istorie ce nu slujește nimănui“. În adevăr, *Bernardin de Saint Pierre* reliefează în opera lui simplă, frumosul și sublimul, ce caracterizează pe rusticii eroi, izolați de societate și mici prin pozițiunea lor, dar mari prin sentimentele curate și ideale, pline de vir-

tute. În acest roman ce se petrecea departe de sgomotul lumii, de intrigile și răutățile ei, într'o insulă pustie de lume, trăește două familii oneste și virtuose, din care face parte Paul și Virginia. Ei petreceau fericiți în mijlocul unei naturi frumoase pe care o cultivau. Paul și Virginia copii naivi, simpli și curați, erau po-doaba acestei lumi virtuose din insula „*Île de France*“. Trăiau hrăniți de o iubire filială, născută și moștenită de la mamele lor. Se dezvoltau treptat, în mijlocul naturii sălbatice, departe de corupția societății, având drept școală, povețele simple, dar mari ale mumelor lor. Ei erau fericiți că nu cunoșteau de cât dorințele câmpenești, plini de o conștiință bună și de o viață care nu știe să înșele. Paul era plin de sinceritatea aceea caracteristică omului rustic și simplu; Virginia plină de virtute, aducând mângăeri drăgăstoase tuturor. Acești doi copii creșteau în această natură, în care „viața lor părea legată de a copacilor, ca a zeităților vechi Faunii și Dryadele“.

Cu încetul înșă și pe nesimțite, cei doi copii se înamorează fără să-și dea seamă de pasiunea lor. Văzuse ei la cineva exemplu? Nu. Natura își îndeplinește legile ei.

Sunt descrieri frumoase și finețe de observare cum Bern. de St. Pierre știe să arate dulcea turburare din acești doi copii câmpenești, simpli, naivi și plini de gingășie.

O întâmplare vine să turbure liniștea acestor doi copii.

Mama Virginiei e chemată la Paris de către mătușa sa, care fiind bătrână dorea să-i lase întreaga avere, dar neputându-se duce, trimite pe Virginia, care primește, numai pentru a deveni bogată și a ferici pe Paul. Înșă acolo se îngrozește de mizeriile societății, care nu se loveau câtu-și de puțin cu blânda ei viață din izolata insulă și se reîntoarce la Paul, care era plin de durere în urma părăsirii. Din nenorocire, când ea era pe nava ce o reîntorcea, se ivi o furtună, ea se înceacă, și apoi moare și nefericitul Paul.

Sunt scene de solemnitate în această carte, ca momentul acela, când un marinar se oferă Virginiei s'o ia în brațe și s'o scape la țărâm, prin mijlocul valurilor spumoase. Dar ea întoarce mândru capul, își cuprinde fusta pentru a nu i-o spulbera vântul, pune o mână pe inimă și se repede în valuri, unde se înceacă. E sublimă această virtute, în care ea nu permite nici în asemenea cazuri, să se atingă de ea, o altă mână omenească, afară de a lui Paul. De asemenea ating sublimul scenele, când Paul își odihnea capul obosit de patimă, pe sânul ei!

E o descriere frumoasă în care autorul reproduce acea furtună îngrozitoare, prin scris, și durerea lui Paul, că nu poate salva pe Virginia.

Stilul e simplu ca și opera. Pe ici, pe colo

unde și momentele sunt mai solemne, dă și el mai mare pompă cuvintelor și frazelor.

Simplu și frumos. Amorul a doi copii. Separațiunea lor. Moartea lor. Nimic mai mult. O navă se perde-n valuri; romancierul ascultă și recită naufragiul dupe natură. Firește, naiv și sublim. Nu e nici-o carte franceză mai citită, mai răspândită și mai tradusă prost ca'n românește.

* * *

Bern. de St. Pierre a voiajat foarte mult, prin toate statele Europei și până în America. Aceasta i-a contribuit a-și desvolta experiența lui despre lume și viață: și s'a întors la Paris, iritabil, sceptic, susceptibil. Așa îmbogațit de experiență produse opere morale și pline de consilii. În

ele își zugrăvește școala lui moralistă și plină de idealul vieții. El și-a pus în operele lui propriile lui simțiri curate și nobile. Negreșit condeiful lui a produs aceia ce l-a mișcat mai adânc în suflet. Se vede prea bine, că mintea lui era preocupată de lucruri virtuozose, fire acceptabilă de tot ce-i frumos, curat și delicat. În ce privește experiența lui despre lume, căpătată în dese sale voiaje, l-a lovit de sigur realitatea tristă și rece, și prea des se vede că l-a lovit contrastul dintre realitate și ideal; dar având un câștig din aceasta: formarea unui bun material sufletese și intelectual, redat în afară prin condeiful său.

Mihail Drăgănescu.

N. MACHIAVELLI

PRINȚUL

(Urmare)

CAP. IV.

Pentru ce regatul lui Darius fiind ocupat de Alexandru, nu s'a resculat în contra succesoriului său.

Văzând greutățile ce sunt pentru a păstra un Stat de curând cucerit, s'ar putea miră cineva că Alexandru cel Mare devenind stăpânul Asiei, în scurt timp, și murind îndată după ce a ocupat'o, succesorii săi se menținură fără a întâmpina alte greutăți decât acelea pe care le provocase între ei propria lor ambiție, deși pareă rațional ca acest Stat să se revolte. Răspund că toate Statele despre care avem vre-o amintire sunt guvernate în două moduri deosebite, sau de un prinț absolut, care de buna voce sa își întrebuințează servii ca miniștrii care îl ajută a guvernă acest regat, sau de un prinț și baroni cari, nu din grația stăpânului, dar din cauza vechimei sângelui lor, ocupă postul de miniștri. Acești baroni au și ei State și supuși proprii cari îi recunosc de stăpâni ai lor, și au o afecțiune naturală pentru ei. În statele care sunt guvernate de un prinț având servitorii săi ca mi-

niștri, prințul are mai multă autoritate, pentru că nu se află nimeni în toată întinderea regatului său, afară de el, care să fie recunoscut ca suveran, și dacă poporul se supune altora, nu e din cauza vre-unei afecțiuni particulare ce are pentru ei, dar fiindcă sunt miniștri și ofițeri ai prințului.

Această deosebire de guvernământ se vede astăzi între Turci și regele Franței. Turcia e guvernată de un singur stăpân, toți ceilalți sunt sclavi; el împărțind regatul său în sangiacuri, trimete în ele deosebiți administratori, pe care îi schimbă când vrea și cum îi place.

Regele Franciei, din contră, e pus în mijlocul unei mulțimi de vechi Seniori recunoscute de proprii lor supuși cari îi iubesc; ei au prerogativele lor, pe care regele nu le-ar putea înlătură fără pericol. Examinând bine aceste două State, vedem că este foarte greu de a cuceri pe al Turcului, dar că ar fi foarte ușor de a'l conservă odată ce l'am fi cucerit.

Greutatea de a'l cuceri consistă în aceea că cuceritorul nu poate fi chemat de mai marii Statului, nici speră că revolta acelor cari sunt la guvern poate să-i ușureze vreodată cucerirea, căci fiind

toți sclavi și creaturi ale prințului, nu pot fi corupți decât cu mare greutate, și chiar când s'ar lăsa să fie corupți, aceasta n'ar fi lucru mare, de oare ce, pentru motivele pe cari le-am arătat, ei nu ar putea atrage poporul de partea lor. Așa dar oricine atacă Turcia trebuie să se aștepte a o găsi unită și a spera mai mult în propriile sale forțe decât în desordinile altora; dar odată Turcul învins în luptă, în așa mod ca să nu poată pune o armată pe picior de rezel, nimic nu mai e de temut decât din partea familiei prințului; dar aceasta odată stinsă nimic nu mai e de temut, ceilalți neavând trecere în fața poporului. Și după cum înainte de victorie învingătorul nu putea să spera nimic dela ei, tot așa n'are să se teamă de nimic în urmă. E cu totul altfel în Statele guvernate ca Franța, pentrucă e ușor să pătrunzi în aceste State, câștigând pe vre-o câți-va din mai marii regatului, căci întotdeauna se găsesc nemulțumiți și revoluționari.

Aceștia, zic, pentru motivele arătate, pot să-ți croiască drumul și să-ți ușureze cucerirea; dar întâmpini mii de greutate în a o păstră, fie din partea aceloră cari te au ajutat, fie din partea aceloră pe care i-ai oprimat. Și nu e de ajuns ca să extermini neamul prințului, pentrucă cei mari cari rămân se fac șefi de partid; și neputând nici să-i omori pe toți, pierzi acest Stat la prima ocaziune.

Dar, dacă considerăm felul guvernământului lui Darius, îl vom găsi foarte asemenea aceluia al Turcului.

Iată de ce Alexandru a trebuit să-l ia cu asalt din toate părțile și să-l împiedece de a ține lupta; după victorie, Darius fiind mort, Alexandru rămase pașnic posesor al acestui Stat, pentru motivele arătate mai sus. Și dacă urmașii săi ar fi fost uniți, ei ar fi putut să-l păstreze cu ușurință; căci în acest regat nu se întâmplară alte revolte decât acelea pe care le ațâțară ei însăși. Dar pentru Statele guvernate ca Franța, e imposibil de a le posedă așa de pașnic.

Acesta e motivul deselor revolte din Spania, Gallia și Grecia în contra Romanilor, din cauză că creau numeroase principate în aceste State; căci atât timp cât dură amintirea tuturor acestor seniori, dominațiunea Romanilor fu nesigură; pe când din contra deveniră stăpâni nesupărați, atunci când, după o stăpânire de lungă durată, ștersă amintirea acestora. În urmă luându-se la luptă între ei, fiecare dintre ei putu să-și aproprie vre-o parte din aceste provincii, după autoritatea pe care și-o luase, dar ne mai rămânând nimeni din neamul vechiului senior, nu se mai recunoaște alți stăpâni decât Romanii. Considerând deci aceste lucruri, nu se va mira nimeni de ușurința pe care o avu Alexandru de a conserva Asia, nici de greutatețile pe care le avură alții de a-și păstră cuceririle lor; ca Pyrrhus și mulți alții; ceia ce nu s'a întâmplat din cauza mai multei sau mai puține vitejii a cuceritorului, dar din cauza diversității Statului cucerit.

(Va urma)

A. S. Vasulescu.

Politica internă

În vederea viitoarelor alegeri din Capitală, junimiști se agit, dând din colț în colț, spre a găsi un truc, prin care să compromită viitoarea reușită a conservatorilor-democrați.

Pentru aceasta au căutat să atragă pe d. General Manu, oferindu-i concursul

lor în alegerea din capitală. Nereușind a converti pe d. General Manu, *Epoca* anunță că nu se va mai susține candidatura D-lui General Manu, fiind o persoană în afară de gruparea carpistă. În realitate însă d. General Manu e adversarul cel mai înverșunat grupării junimiste.

Trucul junimiștilor nu a putut reuși, situațiunea lor este foarte ridiculă, căci cu toate svârcolele lor nu va putea înjgheba un mijloc, nu ca să reușască și în alegeri, dar ca să pună o piedică reușitei candidatului conservator-democrat.

Gruparea junimistă are cea mai slabă organizație politică și în capitală, ea contează pe numărul cel mai mic și derizoriu în viitoarele alegeri, ca și la Iași Vaslui și Craiova.

Conservatorii-democrați contează pe puternica organizație a regretatului ge-

neral Lahovari, considerabil întărită prin noua îndrumare democrată a vechiului partid conservator, lucru care s'a dovedit cu prisosință în toată țara, cum și prin marea afluență a banchetului din București. Succesul conservatorilor-democrați este socotit ca asigurat fără concursul altor nuanțe politice. Acest succes va fi ultima lecțiune ce se va da junimismului, care încă în antetismul său nu vroeste a ceda ideei, că ei au rămas o grupare, fără nici o însemnatate politică.

Wega.

Politica externă

Conflictul Turco-Bulgar, cu privire la ocuparea militară a liniei căilor ferate orientale de către Bulgari, nu poate lua sfârșit din cauza încăpăținării bulgărești.

Protestările Angliei, Germaniei și Austriei pentru restabilirea statului quo, nu au efect.

Nu ne putem închipui însă, că un mic

stătuleț, să aibă atât curaj de rezistență, decât ca în naivitatea lui, se lasă a fi condus de intrigile Rusiei.

Bulgarii dau dovezi în tot momentul, de a fi națiunea cea mai dezordonată și turburătoare a păcii europene, pentru a căreia menținere națiunile civilizate luptă prin congrese.

Mid.

Moravuri politice

D-nul Ministru Thoma Stelian nu a vrut să ia în persoană ancheta acuzărilor d-lor Cuza și Iorga contra magistraților de la Iași.

D-nul Ministru al justiției a invocat, că d-sa e persoană politică și dacă ar fi făcut ancheta personal, lucrurile s'ar fi răstălmăcit altfel.

Lucrurile pot fi însă răstălmăcite și acum în sensul că d. Ministru Stelian, făcând parte și din baroul de Advocați, nu dorește a se pune rău cu Magistra-

tura, spre a nu-i scădea *influența personală*, care dupe d. Sebastian Moruzi de la „Indrumarea“ din Iași, încă constituie un soi de corupție în magistratura noastră.

Iată dar că se poate răstălmăci lucrurile și așa, că d. Ministru al Justiției, din motive de interes personal, se spală pe mâini ca Pilat.

Ce va eși să iasă, ce-i pasă.

M. D.

Moravuri gazătărești

D. Take Ionescu, ilustrul șef al partidului conservator-democrat, a sosit în Capitală Luni seara. La gara de Nord, i s'a făcut o impunătoare primire de către un imens public.

Presa junimistă, în special „*Epoca*“ într'o îngrijitoare stare de spirit, a devenit extrem de irascibilă, din cauza sosirii d-lui Take Ionescu, ignorând cu gelozie frumoasa primire ce i s'a făcut

de către numerosul public, inventând ca totdeauna desgustătoare neadevăruri, crezând că prin astfel de naive și simple proceduri, va eclipsa realitatea lucrurilor.

Presa liberală mai corectă, mai cuvințioasă, în special „*Viitorul*“ relevază conștiincios frumoasa primire a ilustrului nostru șef, dând de minciună pe nenorocita „*Epoca*“.

Dar., *le style c'est l'homme*.

Știri artistice

D-nul Virgil Broscărescu a făcut o frumoasă achizițiune angajând pe d. Gr. Romano, subtilul pictor și simpaticul nostru amic, a picta decoruri la Teatrul Național din localitate.

D-nul Romano a început decorațiunile dând probă de mare zel și pricepere

E. de admirat o frumoasă pădure ce a lucrat-o în 2—3 zile, umplând de feerie tot fundul scenei.

Pădurea e plină de străveziul aerului, fiind inundată de albul unui luminiș ce străbate din sus, căzând peste licărișul unor lacuri.

Caracteristica pictorului Romano, e tonul de transparentă ce plutește peste pânză, dând iluzia unei realități, precum și tonurile calde, muiate în mult alb,

ce incropește culorile tari, făcându-le pale, delicate și vapoase.

Aceasta în ce privește coloritul.

Desemnul său, păstrează cu strictetea legile planurilor de perspectivă, al porțiilor dintre subiecte și al unei armonioase combinări de estetică, ceea ce denotă pe bunul pictor cu aptitudini și o școală serioasă, ce face față teatrului nostru național.

D-nul Stoianovici, distinsul maestru conducător al frumoasei orchestre a teatrului național din Craiova, a aranjat operele muzicale ale colaboratorului nostru d. Mihail Drăganescu, pentru a face parte din repertoriul seziunii curente ce se va cânta în antracte.

Felurite

In cazul căpitanului Eșanu. Absolut toate ziarele au infierat cazul devastării și sălbăticiii militare de la Dadilov, cum și cel de la Constanța, opinând că armata e singura instituție care a mai rămas inapoiată și barbară.

Ar fi timpul ca să se mai civilizeze și miliția.

Corolar. Nu e mai puțin adevărat însă că și unor oficanți de prin biourile de poștă și telegraf, le mai trebuie puțină ciopleală, de oarece publicul întâmpină mai totdeauna o manieră prea unguerească.

Această lipsă de manieră se mai observă încă și prin biourile de pe la poliție și percepție.

Când se va mai civiliza și țara noastră să nu mai fim crezuți asiatici?

Inaintea Trib. Romanai este pendinte un proces intentat de d. Petre I. Hagiu și frați, bogătașului Grigorița St. Stoenescu din Craiova, care deține o avere de peste un milion a reclamantilor, ce li se cuvenea ca drept de moștenire.

Cu ce vor mai face junimiști locali politica, dacă d. Gr. St. Stoenescu va fi deposedat de o avere, ce se zice că nu e a D-sale.

Mai mulți avocați din Baroul Trib. Dolj comentau că adeseori având procese la Tribunalul Olt din Slatina, au

putut observa, ca în acel Tribunal, există o mare debandadă. Avocații pledează la Trib. Olt fără robe. Unii flueră și fumează în sala de ședințe. Dau nava la Camera de consiliu a magistraților în timpul deliberărilor, luând cuvântul parca ar fi în ședință publică.

Cauza acestei debandade ar fi lipsa de energie a d-lui I. Vârzaru președintele acelu Tribunal, care deși serios și integru magistrat, totuși e scârbit de cariera d-sale, de oare ce de vre-o 12 ani și mai bine e părăsit ca președinte în Slatina, orașul cel mai inapoiat și mai refractar culturii.

Colegii d-lui Vârzaru și chiar cei din urma sa, de mult se află avansați în Cuștile de apel.

Cum am zice, d-nul Vârzaru, a lasat totul în părăsire și acel Tribunal a rămas fără căpatai.

Decanul acelu batran, e un batran, moale din fire, eșit din avocații vechi fără titlu și care n'are nici o autoritate.

Ziarele spaniole anunță moartea bătrânului **Nicolas Salmeron**, fost președinte al republicii Spaniole, și unul din Directorii revistei politice „Le Courier Européen“ în al cărui comitet de direcțiune este și Björnstjerne Björnson a-prigul susținător al cauzei Românilor de peste Carpați.

Revista Revistelor

Voința Poporului. Cernăuți. Organ creștin-social-român scris într'un stil foarte violent, în contra evreilor, necesar pentru acel ținut românesc unde străini tind să înăbușească neamul nostru. Numărul din 27 Septembrie st. n. publică un articol „Prietenii Românilor în fața împăcării partidelor române“ în care se arată importanța împăcării definitive a partidelor românești și grija ce inspira această împăcare dușmanilor neamului românesc, încât organul Rutenilor tineri vorbind despre împăcarea Românilor intitulază articolul respectiv „Un noir negru“.

La *Bibliografii* se vorbește frumos de cărțile apărute în editura „Minerva“ din București.

Neamul Românesc găsește importanță lucrarea d-lui August Pessiacov. *Acte și Notițe istorice (1536—1761) precedate de o Escursiune la Recica-Romula.*

Dar în privința cetății Recica-Romula, nu spune nimic d. Iorga și tocmai aceasta e partea care trebuie discutată, chestiunea *antinelor*, asupra cărei d. Iorga putea să dea, credem, lămuriri prețioase.

Indrumarea. Iași. D. *Sebastian Moruzi* crede că rău a făcut gazetele, discutând chestiunea acuzărilor d-lui, căci nu se știe, după anchetă, a cui va fi dreptatea.

Aceasta ar fi fost și părerea noastră, dar acuzațiunile d-lui Cuza contra magistraturii nu

sunt ridicate în serviciul binelui obșesc, nici în scop josnic politic pentru a servi cauza junimistă cu desăvârșire pierdută la Iași.

Prin acele acuzațiuni d. Cuza și junimiștii săi voese să știrbească autoritatea politică a d-lui *A. Bădărău*.

Evident, instituția magistraturii se elatină și oameni de bine trebuie să ceară întărirea ei, dar trebuie observat ca discuțiile să nu fie duse cu patimă și eliar antisemiții—de cari am dori ca să fie cât de mulți în țara noastră—să discute această chestiune cu sânge rece, pentru ca să se știe că Românii au simțământul dreptății bine dezvoltat și că în România să dă *Dreptate* celui ce are, ne ținându-se samă de *rasă* sau de alte prejudecăți sociale.

Pagini Libere. Galați. Revistă literară științifică săptămânală în numărul din 14 Septembrie publică frumoase poezii și articole literare. D. *Euric Furtună* publică „Poetul“. *A. Orna*, continuă piesa de teatru „Sbuciumi“.

B. Nemțeanu, traducerii bine reușite din Heine. Sub titlu de *Scrieri antice*, de *A. Spiru-Bacău* publică importante note critice, începând cu „d. Titu Maiorescu în polemicile sale“. *G. Mihan*, *Doina ochilor* (poezie) *Dr. V. Lăteș* sfârșește articolul „Omul de știință și filosoful“ după Nietzsche.

N. I. P.

Bibliografii

Pagini Libere. (Galați) No. 11—12.
„Indrumarea“. (Iași) cuprinde.
Sebastian Moruzi în chestia Magistraturii.
Dr. P. Zosin. Transformismul universal.
Dr. A. Urbeanu. Evoluția chestiei Socii în Europa și în România.
I. Neagu. Bunicu.
Mihai Codreanu. Mângâerile unui orb (sonet).
Th. D. Sparanția. Nivelul cultural în artă.
C. Teodorescu. Imn. eugetări (sonet).
Gh. Ghibănescu. Un răspuns.
Vasile Jurist. Versuri: Pastel, Sie transit, Din vale, Durerea n'are noapte.
P. Dracopol. Nu e momentul!...
Dr. P. Zosin. Tolstoi despre Scapetți: o corespondență între d. Ermacov și patriarhul dela

Isnaia-Poliana.
Recenzent. Revista revistelor române: Luceafărul (Sibiu), Viața românească, Revista Idei, Viața nouă.
 Bibliografie: Puterea sufletească de *C. Rădulescu-Motru*.
Revista Culturală. No. 21 (Craiova) 1—15 Septembrie 1908.
Voința Poporului. No. 38—39 (Cernăuți).
Orion. Revistă astronomică (București) No. 1 Anul II Septembrie 1908.
Zavera. No. 35 (Ploești).
Ramuri. No. 18 (Craiova).
Progresul. No. 1 (Craiova).
Ecoul Presei. No. 2 (Craiova).
Legislațiunea Muncii. de Take Polierat.

De Vânzare Instrumente de inginerie hotarnică și topografie, cu preț efin. A se adresa la redacția acestei reviste, între orele 8—10 a. m., zilnic.

„PLUGARUL“

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CRAIOVA Strada UNIREI No. 80.

Biouru. Technic, Agricol și Industrial

Reprezentanța pentru Oltenia a renumitelor garnituri de treerat H. Lanz din Mannheim

*Reprezentanța pentru Oltenia a Motoarelor cu benzină
și gaz sărac „Kosmos“, — Societatea garantează soliditatea și buna
funcționare a acestor Motoare.*

Depozite: Postamente pentru mori. Pietre de mori franțuzești.
Pietre pentru mori de apă. Ciocane de ferecat. Teascuri și stropșitori
de struguri. Pompe de fântâni și de incediu și Bascule „Garveus“.
Tocătoare de nutreț. Tocătoare de sfeclă. Mașini de saramurat grâu.
Vânturători. Dărace și scărmanători de lână. Tavăluțe. Trioare. Ma-
nometre. Batoze de bătut porumb cu aburi și manuale. Pluguri cu 1
și 2 brazde. Pluguri de coastă. Curele de păr de cămilă. Benzină.
Uleiuri minerale. Vaselină. Valvolină. Sonerii electrice. Telefoane.
Lămpi și instalații electrice etc.

„SERVICIU SPECIAL PENTRU INSTALAȚII DE APĂ“

Se recomandă în special persoanelor care construiesc din nou,
pentru a-și face instalațiile de conducte, în vederea aducerii apei la
Craiova.

Reprezentanța Generală pentru Dolj a Societății Generale de Asigurare din București

„VICTORIA“

BIUROUL ADVOCAȚILOR

Nicolae Popilian și Mihail Drăgănescu

CRAIOVA -- BULEVARDUL CAROL I, No. 12

Primește executări în orice parte a țării.

BIUROU de INFORMAȚIUNI

Se pot cere informații prin scrisoare alăturându-se o marcă pentru răspuns